

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Aan de minister van Veiligheid en
Justitie
Mr. I. W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Directie Strategie en
Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 5 oktober 2012
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
ons kenmerk UIT 5966 S&O / KA
uw kenmerk 279664
onderwerp Adviesaanvraag curatele- en bewindregister

Geachte heer Opstelten,

Bij brief, met bovengenoemd kenmerk, heeft u de Raad voor de rechtspraak (de “Raad”) verzocht advies uit te brengen inzake de concept-nota van wijziging bij het wetsvoorstel wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap (Kamerstuknummer 33 054) (het “Wetsvoorstel”). Daarnaast heeft u het concept-besluit aanwijzing van het orgaan dat belast is met het houden van het register curatele en beschermingsbewind en tot intrekking van het besluit curateleregister (het “Besluit”) aan de Raad voorgelegd.

Het Wetsvoorstel bevat een aanvulling op het wetsvoorstel wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap voor wat betreft de instelling van een centraal curatele- en bewindregister. Hiermee komt de rol die de Rechtbank Den Haag vervult ten aanzien van het huidige curateleregister te vervallen. Het Besluit belast de Raad voor de rechtspraak met het houden van register curatele en beschermingsbewind.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

1. Algemene opmerkingen

De Raad onderschrijft de strekking van de door u voorgestelde wijziging.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak.

datum 5 oktober 2012
kenmerk UIT 5966 S&O / KA
pagina 2 van 4

Onder de huidige wet dienen rechtbanken uitgesproken curatelen schriftelijk aan de Rechtbank Den Haag door te geven, waarna de griffie van die rechtbank de gegevens in het curateleregister verwerkt. Het ligt inderdaad voor de hand dit proces te automatiseren, zoals door het wetsvoorstel wordt beoogd, waarbij de rechtbanken zelf verantwoordelijk zijn voor de juistheid van de gegevens in het register. Dat gaat sneller en vermindert de kans op het maken van fouten. De data kunnen door de voorgestelde wijziging rechtstreeks, zonder vertraging en menselijke tussenkomst, worden gepubliceerd middels internet wat de rechtsbescherming voor derden ten goede komt.

De Raad stemt in met het principe dat de gerechten hun eigen verantwoordelijkheid voor de juistheid van de aangeleverde gegevens behouden, terwijl de Raad (net als bij alle andere registers) de eigenaar van de technische voorziening en daarmee de houder van het register is.

Door de voorgestelde wijziging kan worden aangesloten bij de structuur en architectuur van het nieuw ontwikkelde centraal ontsloten landelijk gezagsregister. Er ontstaat daarnaast een efficiëntere beheeromgeving, wat de datakwaliteit ten goede komt.

Door de wetgeving op de verschillende rechtsgebieden waar registers voorkomen te uniformeren wordt de transparantie voor de burger, over de wijze waarop de Rechtspraak zijn gegevens verwerkt, bevorderd.

2. Aandachtspunten.

De Raad vraagt de aandacht voor het hierna volgende.

Lid 1, aanhef

Uit de toelichting bij artikel 1:391 BW (nieuw) blijkt dat het de bedoeling is om alleen rechtsfeiten met betrekking tot bewind te publiceren, voor zover het bewind is ingesteld wegens verkwisting of problematische schulden of de kantonrechter heeft bepaald dat publicatie moet plaatsvinden. Het is dus niet de bedoeling om alle onderbewindstellingen te publiceren.

Uit de redactie van het artikel blijkt dit onvoldoende. In de aanhef wordt immers gesproken over "iedere curatelen en ieder bewind". Het verdient daarom de voorkeur om in het eerste lid na 'ieder bewind' de zinsnede in te voegen: "zoals hierna onder sub 2 en sub 3 bedoeld" of "dat is ingesteld wegens verkwisting of problematische schulden of ten aanzien waarvan de kantonrechter heeft bepaald dat publicatie moet plaatsvinden".

Lopende onderbewindstellingen

De Raad constateert dat in het Wetsvoorstel en de MvT niet wordt ingegaan op de thans lopende onderbewindstellingen. Op grond van artikel 12 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en artikel 9 van de Grondwet mag de overheid slechts ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van een betrokkene wanneer dit bij wet is voorzien. Er is naar het oordeel van de Raad dan ook geen wettelijke basis om bewindbeslissingen die zijn genomen voordat het onderhavige Wetsvoorstel in werking is getreden in de nieuwe (openbare) registervoorziening in te schrijven. Dit in tegenstelling tot de lopende curatelen die reeds zoals bij wet voorzien in het huidige curateleregister gepubliceerd waren. Mede gelet

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 5 oktober 2012
kenmerk UIT 5966 S&O / KA
pagina 3 van 4

op de ingrijpende it-maatregelen die het opnemen van deze bewindsbeslissingen met zich meebrengt, adviseert de Raad om het overgangsrecht van het Wetsvoorstel aldus vorm te geven, dat alleen bewindbeslissingen die na instelling van het curatele- en bewindregister zijn genomen, dienen te worden ingeschreven, waarbij het dan zowel gaat om beslissingen in een bewind dat na voornoemde tijdstip is aangevangen als om een voordien reeds lopend bewind. Dit brengt met zich mee dat na een dergelijke beslissing een nieuwe inschrijving zal worden aangemaakt waaruit (impliciet) blijkt dat in een eerder stadium een bewind is uitgesproken.

Publicatie opheffing versus doorhaling inschrijving

Verder vraagt de Raad zich af hoe om moet worden gegaan met het einde van het bewind/de curatele. Enerzijds moet de opheffing gepubliceerd worden (artikel 391 lid een, sub 2 en 3), anderzijds leidt het einde van de curatele/het bewind tot de doorhaling van de inschrijving (artikel 391 lid vier). Het zal niet de bedoeling zijn om beide handelingen tegelijkertijd te laten plaatsvinden. Naar het de Raad voorkomt zal het feit dat de beschermingsmaatregel is/wordt beëindigd nog wel enige tijd geraadpleegd moeten kunnen worden. De Raad adviseert daarom om de doorhaling pas te laten plaatsvinden als de opheffing onherroepelijk is of als een andere, nader te bepalen periode verlopen is.

Zoeksleutel

Ten aanzien van de zoeksleutel in curatele- en bewindregister constateert de Raad dat deze op twee plaatsen verschillend wordt omschreven. De tekst van de MvT bij lid 1 stemt niet overeen met de zoeksleutel die genoemd wordt in de overgangsbepaling. In de MvT zorgt de toevoeging van de geboorteplaats dat een beperking wordt ingevoerd op de zoeksleutel die gehanteerd wordt in het huidige curateleregister. De zoeksleutel die genoemd wordt in de overgangsbepaling stemt daarentegen overeen met de huidige wijze waarop het curatele register geraadpleegd wordt: naam in combinatie met de geboortedatum. Uit een eerder advies van het College bescherming persoonsgegevens bij brief van 11 december 2003 aan de Raad uitgebracht over het huidige curatele register blijkt dat daarbij in beginsel - aanvullend op de combinatie van naam en geboortedatum - een "fuzzy search" is toegestaan, waarbij het register data genereert bij een foutmarge van één letter verschil in de naam. De Raad adviseert om de zoeksleutel zoals bepaald in de overgangsbepaling te hanteren zoals deze ook in het huidige curateleregister wordt gebruikt. Dit is in lijn met de voornoemde reactie van het Cbp over dit ontsluitingsmechanisme.

De Raad is van mening dat gelet op vorenstaande kanttekeningen het Wetsvoorstel en de MvT verduidelijking en aanscherping behoeven.

Daarnaast wijst de Raad er op dat thans de technische ontwikkeling van het nieuwe curatele- en bewindregister plaatsvindt. In verband met de realisatieplanning wijst de Raad er op dat de instelling van het nieuwe curatele- en bewindregister, en daarmee inwerkingtreding van de voorgelegde bepalingen, op zijn vroegst mogelijk is per 1 juli 2013.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 5 oktober 2012
kenmerk UIT 5966 S&O / KA
pagina 4 van 4

3. Werklast

De Raad voorziet voor inwerkingtreding van het Ontwerp op zichzelf beperkte gevolgen voor de werklast van de gerechten. De inschatting van de werklast is reeds bij het advies van het eerder ingediende wetsvoorstel wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap (Kamerstuknummer 33 054) meegenomen.

4. Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel of het Besluit op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve tekst in het Staatsblad. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Mr. F. C. Bakker
Lid van de Raad voor de rechtspraak